

*„Az ember olyan szerzet, hogy nem tud élni remény nélkül.
A rácsok mögött különösen fontos, hogy valaki segítsen,
mielőtt az elítéltek végleg elvesznek a társadalom számára.”
(Dr. Budai István¹)*

ESETBEMUTATÁS - ÉLETÚTINTERJÚ

Z. az életútinterjú Mécses Szeretetszolgálatnál történő belső információs feltöltéshez szóban és e-mail útján hozzájárult anonimitásának megőrzése mellett.

Z. 44 éves férfi, több, mint 5 évet töltött börtönben, 6 héttel ezelőtt feltételesen szabadlábra került, az ítélet teljes kitöltése előtt 2,5 hónappal, amely úgy érzi joghátránnyal és egyéb hátrányokkal sújtotta. Elmondása szerint váratlanul érte a feltételes szabadítása, ugyanis azt megelőzően 2 héttel elutasították azt, mint az elmúlt években valamennyi alkalommal. Oly sok év után, és oly sok büntetés-végrehajtási objektum megjárta után, azt a kevés időt - úgy érzi – féllábon is kibírta volna. Úgy érzi:, odabent tudta volna tovább végezni a 11. osztályt, tanulmányai után kapott 10-13 ezer Ft közötti pénzbeli támogatást, volt „szállása”, étele, gyógyszere. Most pedig minden a nyakába szakadt úgy, hogy nem tervez Magyarországon hosszabb távra berendezkedni. Z. azonnal szeretne volna elhagyni az országot, mivel a fia és a volt élettársa, és az ő gyerekkori jóbarátja külföldön élnek évek óta. Várják őt és munkát is tudnak szerezni számára, bár Z. semmilyen idegen nyelven nem beszél, elmondása szerint angolul valamelyest megérteti magát, ám a tudása munkavállaláshoz nem elegendő, de gyári munkához elég, illetőleg vannak olyan munkahelyek, ahol a sok külföldön dolgozó magyar miatt magyarul beszélő csoportvezetőket alkalmaznak.

Feltételesen szabadult státuszban a végleges szabadításáig nem lépheti át az országhatárt még EU tagállamba sem, ő pedig Angliába készül.

A beszélgetésünk alatt többször említette, amennyiben nem szabadítják ezzel a minimális kedvezménnyel, most nem kellene hajléktalanszállón laknia, munkát a 6 hét alatt erkölcsi bizonyítvány hiányában nem talált. Most kilátásban van az egyik gyorséttermi láncnál munkába állása, eddig erkölcsit nem kértek, az üzemorvoshoz bejelentkezett az állásinterjú után. Z. csak hétvégi munkát szeretne vállalni egyéb elfoglaltságai és ügyintézői miatt, pszichiáterhez is jár és a szállón lévő kötelező csoportfoglalkozásokra.

Jelenleg egy átmeneti szállón sikerült lakhatást találnia, havi 8.500,-Ft összegért, amelyben a tisztálkodási, mosási, főzési lehetőségek is benne foglaltatnak. Utógondozás céljából a kauciót és az első havi díjat a Mécses Szeretetszolgálat és az önkéntesek adományként ajánlották fel részére, ahogyan tartós élelmiszereket és konzerveket is. Z. megmutatta a lakatkulcsokat azzal a megjegyzéssel és elkeseredettséggel, hogy szinte semmiben sem különbözik a hajléktalanszálló a börtöntől, itt is kulcsos szekrényben kell elzárnia a holmijait valamint az ételeket, mert lopnak a lakók, a hűtőszekrényben nem tárol semmit. Az iratait, és más fontos dokumentumait mindig magánál hordja. Z. úgy érzi, lehet a teste szabad, de lélekben még mindig a börtönben van, oly sok év után „hazai pályán” mozgott, a szabad életben pedig minden nagyon nehéz, és a majd 6 év alatt sokat változott az élet, nem találja benne a helyét.

Egy ismerősénél töltötte az első pár napot, de nem akart ugyanabba a közegbe belekerülni, tiszta életet szeretne, most bérletet is vásárolt, amely soha sem volt neki, a BKK közel félmillió forintnyi tartozása miatt végrehajtási eljárást kezdeményezett ellene, így ha bármilyen bejelentett munkát találna, a fizetése 33 %-a letiltásra kerül, de tartozik az ügyvédek felé, van bűnügyi költség hátraléka is, az adósságát kb. 2,5 millióra saccolta összesen. Az adósságcsapdából történő kilábalását külföldön végzett, jólfizető munkával látja megoldhatónak. Az évek alatt összegyűlt rabkeresményéből egy kínai üzletben tudott felöltözni, ugyanis a bebörtöözésekor viselt ruháit kihízta.

1 Nyugalmazott börtönparancsnok, jogász, pszichológus, 36 évet dolgozott büntetés-végrehajtás körében

No nem azért mert jó a börtönkoszt, hanem a drogok miatt csont és bőr volt, szermentesen-tisztán viszont kezd helyreállni a szervezete, de a stabilitását szolgáló gyógyszerektől felpuffadt a teste. Rabtársaitól kapott rissz-rossz melegítőben, pulóverben állt a hajnali, októberi hidegben a börtönkapuban, nem várta senki. A saját holmiját „illendően” a börtönben hagyta 1-2 személyes dolog kivételével, azt mondja így szokás. Büszkén mutatja a cipőt, amelyet a fiától kapott, és hogy a fiával éppen egyméretű a lábuk már.

A szóban forgó hajléktalan személyek átmeneti szállása azokat az alkoholbeteg, szerhasználó férfiakat és nőket fogadja, akik felismerték alkohol- és/vagy drogproblémájukat, azon változtatni szeretnének, vállalják a teljes mentességet és részt vesznek az intézmény rehabilitációs programjában. A program célja: a résztvevő betegségének megismertetése, az ivásvágy vagy a droghasználat kezelésére szolgáló eszközök használatának bemutatása, a tanult ismeretek gyakorlása, új szokások felvételében segítségnyújtás. A VáltóHáz működése és filozófiája az intézmény megnyitását megelőző 10 év tapasztalatára épül. Az intézmény honlapját átnézve, azt találtam, hogy „a külföldi és hazai gyakorlati eredmények is azt mutatják, hogy a szenvedélybetegek felépülését – az egyéni beszélgetések mellett – leghatékonyabban a témaközpontú csoportmunka segíti.” A bekerülés és a szállón való lakhatás alapfeltétele a teljes absztinencia, amely az alkohol, a drogok, a nem orvos által felírt gyógyszerek önkéntes elhagyását, az ezektől való teljes tartózkodást jelenti.

Z. elmondása szerint a börtönben szokott le a drogfogyasztásról, ehhez gyógyszeres támogatást kapott, most viszont ezekről a gyógyszerekről szeretne leszokni, szívesen jár a csoportos foglalkozásokra, azokból építkezni szeretne, már egyéniben is találkozott a szociális munkással, aki hiteles számára, ugyanis absztinens alkoholbeteg volt. Z. nagy elhatározással indul a tiszta élet felé !

Jelenleg a leszázalékolással kapcsolatos orvosi igazolásokat és egyéb dokumentumokat intézi, ugyanis a börtönben a pszichiáter elindította az eljárást és az sikeresen be is fejeződött, de annak érvényessége mostanra lejárt, 2 évente kellett (volna) felülvizsgálatra menni, ami a börtön falai között nem valósult meg, ő sem figyelt erre, hogy kérvényezze. Rokkantsági ellátást egyáltalán nem kapott a börtönévek alatt, az most járna, ha sikerül a dokumentációt felfrissíteni és a felülvizsgálati eljárást kérvényezni. A Nyíró Gyula Kórházban kap ehhez is és a gyógyszeres támogatást is elmondása szerint. Amennyiben a gyógyszereit nem veszi be, nagyon rossz állapotban van, mesélte, hogy a börtönben megkörnyékezték, adja el a pszichiáter által felírt gyógyszereket. Bármit megadtak volna értük rabtársai, de neki ezek a gyógyszerek az életét mentik meg jelenleg is, üzletelni pedig semmiképpen sem akart velük. Hosszabb-rövidebb távú célja, a gyógyszereket (is) letenni és függőségek nélkül élni.

Z-nek a szállóra való beköltözést megelőzően általános orvosi vizsgálaton, valamint tüdőszűrésen kellett részt vennie, és nyilatkoznia arról, hogy teljes absztinenciát vállal, valamint részt vesz szociális munkás vezette csoportfoglalkozásokon. A bekerülését és az igazolásokat teljesen egyedül intézte, és segítségül levélben a levelezőtársán keresztül megírta a Mécses Szeretetszolgálatnak, hogy miként és hogyan sikerült erre az átmeneti szállásra a lakhatását intéznie, azt remélve, hogy ezzel más szabadulóknak is a segítségére lehet. Nagyon precíz leírást adott, címekkel, telefonszámokkal, villamos/buszmegálló megjelölésekkel, még ingyenes napi egyszeri meleg étkezési lehetőséget (ételhordóban elvitelre), és előző napi pékáru elviteli pontot is felderített, továbbá nappali melegedőt, ezeket is közkinccsé tette, hogy más szabadulókat tudjanak vele a Mécses önkéntesei friss információkkal ellátni.

Az említett levele végén azt írta, mintegy üzenetként, hogy mi önkéntes levelezőszolgálatosok adjuk át más szabadulóknak, hogy nagyon nehéz idekint, de a szabadultak mindenképpen maradjanak tiszták, „no alkohol, no drog”. Telefonban nekem azt jelezte, hogy a börtönben töltött 5 év 7 hónap alatt minden (is) megváltozott, alig találja a helyét a világban, annyira más a szabad élet. Z. nagyon hálás a Szeretetszolgálattól az indulásához kapott támogatásért (pénz, élelmiszer, ruházat adományok), ezért cserébe velem, mint gyakornokkal is „szóba állt”, hogy segítse a tanulmányaimat, különösen mikor megtudta, hogy magam is önkéntes vagyok és elítéltem tartok fenn levelezőkapcsolatot, amelyre rá is kérdezett, hogy mennyi ideje.

Elmesélte, hogy a börtönben találkozott Istennel, neki köszönheti az életét, emiatt tudott leszokni az alkoholról, a drogról, különben már régen halott lenne heroinistaként.

Ellágyult a hangja, amikor arról mesélt, hogyan ismerkedett meg a Méccessel. Akkoriban a börtönlelkész adta át a Mécces által ismeretlen (nem levelező) fogvatartottak részére küldött karácsonyi csomagját, benne egy-egy személyes jókívánságot tartalmazott üzenettel.²

Úgy érezte, nem is a tisztálkodási szerek, a kávé, a csoki – amelyek cserealapot, emiatt értéket képviselnek a falak között –, vagyis nem a tárgyak érintették meg, hanem az az odafordulás az elmagányosodott, szerencsétlen sorsú rabok felé, amelyet maga a gesztus és az üzenet tartalmazott. Addig nem hallott a Szeretetszolgálatról, a lelkesztől tájékozódott és írt bemutatkozó levelet, hogy szeretne levelezni. Hosszú ideig nem kapott választ, legyintett magában lemondva a kinti kapcsolattartásról, majd végül írt neki a levelezőtársa és már 3 év óta tartják az anoním kapcsolatot, szabadulása után a hajléktalanszállón fogadja a leveleket és beszéltek már telefonon is.

Z. gyermekkorában az elvált szülei mellett hányatottan telt. Úgy él emlékeiben, hogy még rosszabb lett, amikor az alkoholizáló életmódot folytató édesapja újra megjelent az életükben, utána az édesanyja is az alkoholos útra tért. Elmondása alapján hamar fel kellett nőnie, 2 féltestvérére kellett vigyáznia, főzni, mosni, takarítani iskola után, és alig várta a nagykorúságot, bátyja hamar elköltözött otthonról. Szegénységben éltek, a legborzasztóbb az volt, amikor az apa eladta a fejük fölül a panellakást, odaköltöztette őket a saját családi házába, majd amikor a pénz elfogyott utcára rakta az anyát 3 gyerekkel. Z-nek az édestestvérén kívül van 2 féltestvére is, a bátyja és az egyik a bebörtönzése óta egyáltalán nem beszélnek vele, a másik féltestvérével a kapcsolatuk felszínes, segítségre nem számíthat tőlük az újrakezdéshez.

Z. általános iskola után jó szakmát tanult, ám soha nem dolgozott benne, a tanonc éve alatt verekezésbe keveredett, és lassan elindult a lejtőn, az alkohol, a drogok használatával, és a züllött életmódja miatt az élete hamar kisiklott, édesanyja halála után méginkább önsorsrontó életet élt.

Saját maga is családot alapított, azóta a volt élettársa prostitualizálódott, a közös gyermekük jelenleg 16 éves, ő a mindene. Fotókat is mutatott róla, októberi szabadulására a fiú meglátogatta Mo-on, 2 napot tudtak együtt tölteni nagy-nagy szeretetben. A fiút eredetileg az apánál helyezte el a bíróság, ám az elítéltek szülői felügyeleti joga megvonásra kerül, így a gyermek jelenleg az anyával él, az anyánál került új ítéletben elhelyezésre. Z. azt reméli, hogy a fia nagykorúsága után őt fogja választani és vele fog lakni, ennél jobban semmit sem szeretne most. A börtönévek alatt a volt élettársa – a megromlott kapcsolatuk ellenére – pénzzel, csomagokkal, telefonkártya feltöltéssel támogatta Z-t, a fia a börtönbe írt neki rendszeresen levelet, küldött fényképeket magáról és 2 hetente skypon beszélni is tudtak. Így Z. azon kevés szerencsések közé tartozik, akiket nem hagyott el teljesen a családja és a barátja a börtönben töltött évek alatt/miatt. Mindannak ellenére, hogy Z. alkoholos/drogos befolyásoltságában bántalmazta a volt élettársát, aki távoltartási végzést kért emiatt ellene, Angliában éltek akkoriban. Úgy tűnik, ez egy viharos kapcsolat volt, talán a közös gyermek miatt megszelídült és Z. számára is támasztnyújtó tud lenni amiatt is, hogy a gyermek kevesebb traumával nőhet fel.

Amíg mi együtt voltunk, telefonon hívta külföldön élő barátja, aki tudott a készülő interjúról, arra való hivatkozással fejezték be az el sem kezdődött beszélgetést, hogy mi zavartalanul tovább folytathassuk.

Z. legszívesebben a fiáról beszélt, az együtt töltött régi időkről, és arról a külföldön töltött 6 hónapról, amikor ellene körözés volt folyamatban, állandó menekülésben voltak a fiával, nem dolgozott, elegáns szállodákban laktak, akkoriban a pénz nem számított, saját bankkártyával fizetett, a rendőrség mégsem tudta elkapni. A bankszámlájára a pénz, kisebb, pár tízezres csalások miatt került, a meglopott áldozatok jelentették fel. Végül a volt élettársa segített a rendőrségnek kézrekeríteni őket, hiszen a fiuk ezalatt nem járt iskolába sem. Z. elmondása alapján ez volt életük legszebb együtt eltöltött fél éve, gondtalanul..., és persze szülőként felelőtlenül.

2 A 2022. évi szórólap a függelékben található, amely célja. felhívás üzenetküldésre az ismeretlen fogvatartottaknak, adománygyűjtés karácsonyi csomagküldéshez, és új levelezők toborzása, mert az elítéltek bemutatkozó levelei jelenleg is sorban állnak

Az említett csalásból van jelenleg is 10 hónapnyi felfüggesztett börtönbüntetése, amely végül letöltendővé válhat bármilyen, az állam által üldözendő, büntetendő cselekmény miatt, amely 10 hónapos időintervallum a feltételes szabadításával indult el. Z. azt mondja, nagyon vigyáz mindenre, végül is mégsem volna jó visszakerülni.

A függelékben ajánlott dokumentumfilmben a nyugalmazott börtönparancsnok az alábbiak szerint fogalmaz:

Nem lehet egységes masszaként tekinteni az elítéltekre, hogy a börtönben csak a rosszak vannak, odakint pedig csak a jók vannak. Nagyon sok ember belekerülhet egy-egy olyan szituációba, aminek börtön a vége, és nagyon fontos, hogy ezek az emberek ne vesszenek el. Z. sem előre kitervelten követte el a tettét, hanem részben a gyermekkori és annak hozadékaként a felnőttkori körülmények áldozata is, a cselekménye 5 év 10 hónapba került, ami alkoholos/drogos befolyásoltsága miatti verekedés volt a villamosmegállóban.

A börtön egy nagyon rossz hely, ha nem foglalkozunk az emberekkel, beszippanjtja a fogvatartottakat a börtönközeg. Ám ha szakemberek, továbbá önkéntesek segítik őket, és a fogvatartottak emellett megtalálják a lelki vigaszt, azt érzik, hogy nem mondott le róluk a társadalom.

A falak közé bemehetnek olyan személyek, akik a társadalmi értékeket közvetítik, ekkor ki lehet építeni azt a hidat, amely a börtön és a társadalom között kell meglegyen. Az elítélteket úgy lehet visszavezetni a társadalomba, ha egyfajta irgalommal állunk hozzájuk. Mindenkit nem lehet megmenteni, de akit meglehet, segíteni szükséges. Vannak pozitív szabadulti visszajelzések: új munka, új család, vagy az egzisztenciateremtés sikerült.

Fontos a családdal is foglalkozni, amelyet a büntetés-végrehajtás szervezete nem tud felvállalni, de gondolni kell az olyan gyermekekre is, akiknek az anyja vagy az apja, vagy mindkét szülője börtönben van. A szülői példát, mintát követve ők maguk is börtönbe kerül(het)nek.

Nem lehet elég korán kezdeni a bűnmegelőzést, nem születik rossz gyerek, valamilyen oknál fogva lesz rossz. Vagy a társaság, vagy a körülmények viszik bele a rossz döntésekbe, rossz helyzetekbe. Jelenleg kb. 18.000 fő tölti ítéletét jelenleg magyarországi büntetés-végrehajtási intézetben, és durva becslések alapján 50.000 érintett gyermek van egy vagy mindkét szülője nélkül.

Kriminológia tudománya szerint is, ahogyan a volt parancsnok is kimondta: „a társadalom teremti meg az elkövetkező börtönnépességet, ha nem foglalkozunk az ún. börtönárvákkal kiemelten, egyfajta tehetséggondozással, biztatással, odafordulással. *„Lehet a szeretet útján is foglalkozni az elítéltekkel, ne egy fájdalomgyár legyen a büntetés-végrehajtás rendszere.”*”(Budai István)

Amennyiben az elítélt megváltozik, de a család nem, megjósolható a visszaesés. Segítő szakembereknek, a társadalomnak foglalkozni kell a családdal is, mert gyökerek nélkül nem lehet repülni, mindenki családba születik, ott kapja az életet. Sok esetben a család a visszahúzó erő, ha a szabadult nem eléggé erős, márpedig a börtönártalmak köztudottan nem tesznek erősebbé senkit önmagában.

FÜGGELÉK:

Érzékenyítő dokumentumfilm 8 percben:

https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=B-zgX8rZ5Bk&feature=youtu.be&fbclid=IwAR0cXcl2xSBnnXxdVawlHvJeqyjt_SAMrYejNqEz_GoYetmzDrU1GakPYM

ÍRJÁL jókívánságot, verset,
imát, bátorító szót.
Csak keresztnével!

KÜLDD EL

TÁMOGASS

Email: mecsesbp@gmail.com
MécseS Szeretetszolgálat
1327 Budapest, Újpest/3. Pf. 30.

MécseS Szeretetszolgálat
10700323-69393668-51100005
Közlemény rovatba: ADOMÁNY

2022. december 10-ig

 Továbbítjuk kis
karácsonyi csomaggal egy
ismeretlen fogvatartottnak!